

2. Лямець В. І. Системний аналіз. Вступний курс / В. І. Лямець, А. Д. Тевяшев. – [2-е вид., перероб. та допов.]. – Харків: ХНУРЕ, 2004. – 418 с.

3. Данчак Л. І. Цільові облигації у фінансовому механізмі формування житлового фонду [Електронний ресурс] / Л. І. Данчак. – Режим доступу: <http://investycii.org/investuvanya/konferentsiji/problemy-formuvanya-ta-rozvytku-inovatsijnoji-infrastruktury/tsilovi-oblihatsiji-u-finansovomu-mehanizmi-formuvanya-zhytlovoho-fondu.html>

4. Шиян Д. В. Організаційно-методичні аспекти формування механізму фінансової безпеки банківської системи / Д. В. Шиян // Фінансовий простір. – 2014. – № 2(14). – С. 158-163.

5. Алексеєнко Л. М. Банківський нагляд в контексті посилення вимог до стабільності фінансових посередників Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. «Фінансово-кредитний механізм активізації інвестиційного процесу», 22 квітня 2010 р. / Київський націон. екон. ун-т. імені Вадима Гетьмана. – Київ, 2010. – С. 20–22.

Кузьменко М.М.

студент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Сьогодні проблемі інфляції приділяють багато уваги насамперед тому, що інфляція відбивається в соціально-економічному становищі як країни в цілому, так і кожної окремої людини.

Для того, щоб мати певні уявлення про інфляційні процеси в Україні, слід почати з причин, які спричиняють її виникнення. До таких основних причин виникнення інфляції в Україні можна віднести: диспропорцію внутрішніх і світових цін; високу монополізацію економіки; тиск зовнішнього боргу на державний бюджет. Останнє впливає на формування несприятливого інвестиційного клімату і дає поштовх спекулятивному бізнесу [1, с. 7-9].

Дану проблему досліджували багато науковців, зокрема Ф. Енгельс, Д. Рікардо, Дж. Кейнс та багато інших. Серед українських науковців можна відзначити А. Горбанського, А. Гальчинського, С. Корабліна, В. Калюжного та інших.

Метою даного дослідження є вивчення інфляційних процесів в Україні та їх вплив на соціально-економічний розвиток країни.

Інфляція – це, насамперед, підвищення загального рівня цін, який призводить до зниження купівельної спроможності грошей, тобто їх знецінення, і як наслідок – підвищує вартість життя (доходи незмінні – ціни зростають).

Інфляцію розраховують та характеризують за двома основними показниками:

– рівень інфляції (показує як змінились ціни в економіці за певний проміжок часу);

– темп інфляції (показує як змінилась сама інфляція).

В основу розрахунку вищезгаданих показників покладено індекси цін, які дозволяють побачити тенденції росту або зниження цін на товари і послуги. Сьогодні самим популярним – є індекс споживчих цін, якій розраховується щомісячно в кожній державі та являє собою підставу для індексації доходів населення.

Інфляція проявила себе в економіці України ще тоді, коли Україна була у складі СРСР, в 50-60-их роках ХХ ст. Вона була пов'язана з різким падінням суспільного виробництва.

Помітний «вибух» інфляції відбувся після здобуття незалежності, а саме на початку 1992 року і з цього моменту почав швидко розвиватись інфляційний процес на фоні занепаду національної економіки.

У 1993 році індекс споживчих цін в середньому становив більше 10000%. На жаль, це був «світовий рекорд» серед країн, що не перебувають у стані війни.

За даними Державної служби статистики України, індекс споживчих цін на товари та послуги 1992-2015 років характеризується нестійкою динамікою (табл. 1). У таблиці показано зміну цін в країні у відсотках порівняно з попереднім роком.

Таблиця 1

Індекси споживчих цін у 1992-2015 рр.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
За рік	2100,0	10256,0	501,0	281,7	139,7	110,1	120,0	119,2
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
За рік	125,8	106,1	99,4	108,2	112,3	110,3	111,6	116,6
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014¹	2015²
За рік	122,3	112,3	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9	143,3

² Без урахування тимчасово окупованої території АР Крим і м. Севастополя.

³ Без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції

Джерело: розроблено автором за даними [2]

Аналізуючи дані таблиці, можемо констатувати, що після «вибуху» у 1992-1993 роках, індекс споживчих цін почав поступово знижуватись. У 1996 році, коли було введено нову грошову одиницю – гривню, інфляційні процеси були практично невідчутні, в результаті росту економіки та стабільного валютного курсу. Окремо потрібно відмітити 2002 та 2012 роки, коли індекс споживчих цін становив 99,4% та 99,8% відповідно (тобто ціни зменшились на 0,6% та 0,2% відповідно), тобто яскраво проявилась – дефляція.

У 2008 році, як відомо, в Україні постраждала від світової фінансової кризи, в результаті, індекс споживчих цін становив 122,3%, у наступні роки спостерігається поступове зниження індексу споживчих цін аж до 2013 року.

В 2014-2015 роках мало місце різке збільшенням рівня інфляції, яке пов'язане з нестабільною політичною, фінансово-економічною ситуацією та воєнними подіями на сході країни.

За даними Державної служби статистики України, індекс споживчих цін 2016 року характеризується наступною динамікою (табл. 2). У таблиці наведено зміну цін на товари то послуги порівняно з попереднім місяцем.

Таблиця 2

Індекси споживчих цін на товари та послуги у 2016 році¹

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень
100,9	99,6	101,0	103,5	100,1	99,8	99,9	99,7	101,8

¹ Без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Джерело: розроблено автором за даними [2]

Станом на вересень 2016 року індекс споживчих цін становить 101,8% порівняно з серпнем. Загалом, у 2016 році спостерігаємо незначні коливання індексів споживчих цін на товари та послуги. Зокрема, індекс споживчих цін на продукти харчування у 2016 році коливається в межах 99-100,3% (в січні-102,2%) [2]. Можна констатувати, деяку стабілізацію на фінансовому ринку та у сфері національного виробництва. Однак, з вересня активно зростаючі ціни на енергоносії, газ, паливо – відчутно скоротять споживання в умовах низького рівня оплати праці.

Зростаючій рівень інфляції негативно позначається на матеріальному добробуті громадян, знижується їх купівельна спроможність та схильність до заощаджень у банківському секторі. Інфляція посилює кризу в сфері виробництва, особливо страждають ті сфери діяльності, які потребують інвестицій та інновацій для їх подальшого розвитку. Відсутність фінансування в повному обсязі збільшує час реалізації конкурентоспроможних проектів, при цьому знижуючи якість інновацій. Фінансування інноваційних проектів приватних підприємств в основному залежить від можливості отримати позичкові кошти, що в умовах високої інфляції та фінансової кризи, зробити досить складно [3; 4].

Отже, одним з пріоритетних завдань держави стає реалізація ефективної антиінфляційної політики та формування сприятливого інвестиційного клімату, з метою забезпечення стійкого розвитку інноваційних проектів, які є основою розбудови конкурентоспроможної національної економіки на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Ревенко, А. О. Інфляція: сумні підсумки, оманливі перспективи [Текст] / А. О. Ревенко // Дзеркало тижня. – 2009. – № 1(729). – С. 7–9.
2. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Мироненко М. Ю. Особливості інноваційного розвитку України в умовах фінансової нестабільності / М. Ю. Мироненко // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. Одес. регіон. ін-ту держ. упр. / голов. ред. М. М. Іжа. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. – Вип. 1(45). – С. 103–106.
4. Мироненко М. Ю. Тенденції формування інвестиційної привабливості України та її вплив на соціально-економічний розвиток / М. Ю. Мироненко // Інвестиції: практика і досвід. – 2013. – № 2. – С. 126–129.